

KAE'!

Töökuulutusi, õnnitlusi ning sündmuste eelinfot lk. 8

I l m u b S e t o m a a K u l t u u r i p r o g r a m m i t o e l

SETOMAA

ajaleht.setomaa.ee

r a h v a l e h t

Iilmub kuu 1. ja 3. esmaspäeval

Hind 5 krooni

Nr. 17 (171)

6. oktoober 2008

INEMINE

2

KUKUMÄE ARVO:

juubilarist näitleja räägib oma suhetest Setomaaga ning sellest, kuidas temast oleks äärepealt saanud Eesti Vabariigi esimene kangelane

VAHTSÕT

3

KÜLAPIDU LAOSSINAS:

pildireportaaž Väike-Maarjapäeva tähistamisest tsässona juures ning külakirkas

KAEMINE

4

PETSERIMAA UURIJAD:

Vabaõhumuuseumi peavarahoidja Elvi Nassar kirjutab inimestest, kes on läbi sõitnud kümneid Setomaa külasid parandi uurimise eesmärgil. Paraku on seto talu Vabaõhumuuseumis siiani püstitamata

MÄRGOTUS

6

SARVÕ ÕIÕ:

Olõ-õi olõmah mäntsitki tarku kiä' tüütäse' mi iist midägi vällä

SPORT

7

OLÜMPIA:

260 Setomaa noort Mikita-mäest Petseri ja Missoni võistlesid olümpialipu all Värskas. Kes on parim kartulivõtja ja palgivedaja

Mis maksab vallavanema kangutamine

Vallarahva jõulise vastaseisu taustal läbikukkunud Meremäe vallavanema Peeter Sibula kangutamise eelnesid volikogus opositsiooni poolt toetatud otsused, millega kaks umbusaldamisega algelt kaasa läinud volikogu liiget said majanduslikku kasu.

Läinud teisipäeval Meremäe rahvamaja saalis kõlanud ap-laus tähistas kaks aastat ametis olnud vallavanem Peeter Sibulale vallajuhina jätkamist. Mõned minutid varem oli Sibula kunagine eelkäija Eevi Linna-mäe lugenud ette vallakodanike pöördumise volikogu poole ning andnud volikogu esimehele üle sellele antud ligi 240

allkirja. Pöördumises palusid allkirjutanud volikogu liikmetel vallavanema umbusaldamisest loobuda.

Umbusaldajate eestvedaja Arno Vares (Rahvaliid — RL) palus seepeale küsimuse arutamise kinniseks kuulutada. See ei õnnestunud, kuna seaduse järgi peab seda toetama kaks korda enam volikogu liikmeid,

kui vastu olema. Kinniseks kuulutamise vastu hääletas volikogu esimees Margus Palok (Isamaa ja Res Publica Liit — IRL) ning liikmed Anni Lahe (IRL), Guuri Piholaan (IRL) ja Aarne Kiviste (IRL).

Järgnes küsimuse arutamine kümnekonna pealtvaataja ning mõne ajakirjaniku osavõtul. «Pärast igasugu psüh-

hoterrorit ja ähvardusi teen ettepaneku panna umbusaldusavaldus hääletusele,» sõnas Vares. Selle kohaselt avaldasid volikogu liikmed umbusaldust vallavanemale Peeter Sibulale koostöö puudumise ning suutmatus eest valda demokraatlikult juhtida.

Loe edasi lk. 3

Jäävad muuseumid ja kuningriik

Vaatamata viimase aasta võimsale hinnatõusule tabab Setomaa kultuuriprogrammi hoopis vähenemine, mis paneb raskesse olukorda nii selle toetusest sõltuvad organisatsioonid kui nendes töötavad inimesed.

Igor Taro

Kui palju raha Setomaa kultuuriprogrammide järgmisel aastal riigieelarvest jagub, pole siiani täpselt selge. Samas on üsna kindlalt teada, et programmi mahuks ei jää kindlasti endised 5 miljonit krooni.

Juba viimasel Setomaa asjatundjate komisjoni koosolekul Meremäel septembri lõpus ei varjanud ministereeriumide esindajad üldise majandussurutise tagajärge Setomaa Kultuuri-programmi jaoks. «Mis oleks minimaalne summa, millega te toime tulete?» esitas küsimuse siseministereeriumi regionaalpoliitika büroo juht Ene Padrik.

«Ausalt öeldes, tahaksime hoopiski raha juurde saada,» sõnas seepeale Setomaa Valdade Liidu juhatuse esimees Margus Timmo. «Oluline on, et organisatsioonid jääksid püsima.»

Ühtne loogika

Regionaalminister Siim Kiisler nentis, et kärped puudutavad lisaks Setomaa programmile ka Kihnu ja Peipsiveere programme. «Ilmselt seal peab hakkama midagi koomale tõmbama, aga sel juhul peab seal toimima ühtne loogika,» sõnas minister.

Lõppenud nädala seisuga ei soovinud kultuuriministereerium planeeritavate kärpete ulatust avalikustada, kuna lõplikud numbrid selguvad alles riigieelarve kinnitamisel Riigikogus. «Kindlasti pole järgmisel aastal valdkonda, mida eelarve ei riivanud. Eesmärk on vaatamata kärpetele säilitada programmi elujõulisus,» märkis reede õhtul kultuuriministereeriumi asekancler kultuuriväärtuste alal Anton Pärn.

MURELIKUD NÄOD: regionaalminister Siim Kiisler (paremal) uurib asjatundjate komisjonis UNESCO taotlusali. Foto Igor Taro

Pärn meenutas, et käesoleva aasta negatiivse lisa-eelarvega ei vähenenud ükski kultuuriruumi programm. Samas ei välistanud ta ka võimalust, et järgmiseks aastaks suudab riik ikkagi leida täiendavat raha ning kärpeid saab vähendada.

«Oleme hellitanud lootust, et elu läheb ikka paremaks ning igal aastal saame ühe hea asja juurde,»

«Ükski muuseum ei lõpeta tegevust, kuningriik jääb samuti. Kollektiivne tahame ka edasi toetada ning avatud voo läbi viia, aga küsimus on nüüd see, kui suure mahus,» märkis Pärn. «Püsipartnerid saavad toetusi edasi, kuid summad kindlasti ei suurene, aga vähenemise ulatust on vara öelda.»

Kultuuriprogrammi kõige suurema toetuse saajast Seto Tulumuuseumi direktori Laine Lõvi sõnustis on toetuse määra samaks jätmise väike lohutus, kuna viimase aasta hinnatõusuga on kulud tublusti suuremaks läinud. «Meile on see igal juhul

kõva mats. Pidime 2009. aastal saama 100 tuhat krooni endisest rohkem, kuna näiteks ka miinimumpalgad on tõusnud ja see raha tuleb kuskilt leida,» sõnas Lõvi. «Ei oska nüüd öelda, millest peaksime loobuma. See ei päästaks, kui hoiame muuseumi nädalas ühe päeva võrra rohkem kinni. Me ei saa kahjuks silti välja panna, et meid enam ei ole. Kui inimesi peab hakkama

koondama, siis keegi peab ikkagi füüsiliselt koondatu töö ära tegema. Juba praegu teeb siin igaüks kahe inimese tööd.»

Mõju kultuurile

Toetuste vähenemise mõju saab leelokooreid puhul olema erinev, avaldas arvamust Setomaa Valdade Liidu kultuurinõunik Aare Hörn. «Tuntumad kollektiivid, nagu Tsibihärblased, Kuldsäuk või Leiko, elavad ilmselt rahakärpeid paremini üle, kuna neid kutsutakse rohkem esinema ning maksatakse tihti peale ka kulud kinni. Väiksemate ja vähemtun-

tud kollektiividele tähendab see ilmselt probleeme. Oleneb suuresti ka sellest, kuivõrd majanduslangus turismi mõjutab, sest Setomaal on koore, kes peavad end osaliselt üleväl ka kultuuriettevõtlusest.»

«Oleme hellitanud lootust, et elu läheb ikka paremaks ning igal aastal saame ühe hea asja juurde,» sõnas kultuuriministereeriumi asekancler Anton Pärn. «Nüüd selgub, et sel aastal me ühtegi head asja juurde ei saa. Kui riigil on raskused, siis saame neist koos üle, mitte ei looda, et kusagil kabinetivaikuses sünnivad lahendused. Mõistagi tulevad seal ettepanekud, mis on edasiste läbirääkimiste aluseks.»

Pärna sõnustis kavatses ta lähitulevikus Setomaa suuremate struktuuride juhtidega kultuuriprogrammi tulevikku arutada, sest igat juhtumit tuleb eraldi käsitleda. «Tõenäoliselt kaldub kaalukeel ikkagi püsiprojektide kasuks,» sõnas ta.

Varem on Kultuuriprogrammi nõukogus olnud kokkulepe, et püsiprojektid moodustavad toetustest poole ja teine pool raha läheb niinimetatud avatud voo, kus igaüks saab taotleda summasid seto kultuuri edendamiseks sündmuste läbiviimiseks

ARVAMINÕ**Ahto Raudoja**

Ettevõtja ja Seto Käsitöö Kogoo juhatuse liige

Kultuuriprogrammi avatud voo on pannud päris palju inimesi aktiivselt tegutsema. Suurprojektid, nagu muuseumid, toimivad väga hästi, aga need ei liida inimesi nii, nagu näiteks igasuvine pillilaager. Teine asi on ka, et avatud voo õpetab rahvast projekte kirjutama. Kui inimene saab korra positiivse vastuse, siis see kasvatab indu ka mujalt raha küsimiseks. Selles mõttes on avatud voo kindlasti väga oluline valdkond kultuurielu edendamisel.

Teine asi, et sellised asjad, mis on taganud järjepidevuse, on ka väga kõvasti kultuurielule kaasa aidanud. Need polnud mitte hetkelised üritused, vaid protsessid, mis avaldavad mõju ka aastate möödudes.

või mõneks muuks otstarbeks. «Ilmselt see pooleks jaotamine järgmise aasta osas pole võimalik, aga avatud voo kindlasti tuleb,» märkis Pärn. ■